

Ομιλία του ΥΠΕΣ στο Ετήσιο Τακτικό Συνέδριο της ΚΕΔΕ

Ο Υπουργός Εσωτερικών, Πάνος Σκουρλέτης, απηύθυνε ομιλία σήμερα, Πέμπτη, 30 Νοεμβρίου 2017, στο Ετήσιο Τακτικό Συνέδριο της Κεντρικής Ένωσης Δήμων Ελλάδος, στα Ιωάννινα.

Ακολουθούν σημεία από τον χαιρετισμό του κ. Σκουρλέτη:

«Κυρίες και κύριοι σύνεδροι,

Έχω την χαρά και την τιμή να παρευρίσκομαι στο δεύτερο - μετά από την ανάληψη των καθηκόντων μου - τακτικό συνέδριο της Κεντρικής Ένωσης Δήμων Ελλάδας, γεγονός που μου δίνει την ευκαιρία να σας καταθέσω έναν βασικό - θετικό θέλω να πιστεύω – απολογισμό, αλλά και τη δυνατότητα να μοιραστώ μαζί σας ορισμένες σκέψεις, όσο και προθέσεις, για τα επόμενα βήματά μας.

Στέκομαι απέναντί σας με τη σιγουριά που πηγάζει από την τίμια και ειλικρινή σχέση μας, η οποία βασίστηκε και αναπτύχθηκε στο έδαφος των πραγματικών αναγκών και όχι των φιλικών ή πελατειακών σχέσεων. Αυτό το μοντέλο των πελατειακών σχέσεων δοκιμάστηκε, αποδοκιμάστηκε και τελικά αφορούσε πολύ λίγους, ενώ εσείς κι εμείς – ως Κυβέρνηση - έχουμε ευθύνη για πάρα πολλούς. Είναι λοιπόν δημοκρατική επιταγή να πορευτούμε σε έναν άλλο δρόμο και είμαι σίγουρος ότι αυτό θέλουν και οι πολίτες οι οποίοι μας αξιολογούν καθημερινά.

Το Υπουργείο Εσωτερικών κατέγραψε ένα υπολογίσιμο έργο τον έναν χρόνο που μεσολάβησε από το συνέδριό σας στη Θεσσαλονίκη. Πρόκειται για ρυθμίσεις που κατά κύριο λόγο προήλθαν από τις δικές σας επισημάνσεις, βασίστηκαν στα δικά σας αιτήματα, αλλά και για αποφάσεις που αντανakλούν την προσέγγιση της Κυβέρνησης στα ζητήματα της Τοπικής Αυτοδιοίκησης.

Δημοκρατία, συμμετοχή, ανάπτυξη και αλληλεγγύη είναι το θεμελιακό τετράπτυχο με το οποίο αποτιμούμε τις παρεμβάσεις μας.

Εντός αυτού του πλαισίου, υποστηρίζουμε μια ισχυρή Τοπική Αυτοδιοίκηση, με αρμοδιότητες και πόρους, με αυτοτέλεια και ενεργούς πολίτες. Αυτή δεν είναι μια ανέξοδη δέσμευση από την πλευρά μας, αλλά ένα καθήκον στο οποίο ανταποκριθήκαμε με υψηλό αίσθημα ευθύνης τους τελευταίους μήνες. Κατηγορηματικά θα σας πω ότι ακόμη κι εκεί που οι συνθήκες δεν μας επέτρεψαν να κάνουμε αυτό που θέλαμε, επιμένουμε και θα επανερχόμαστε μέχρι να τα καταφέρουμε.

Δεν υπάρχει καμία αμφιβολία ότι από την τωρινή μεταβατική περίοδο θα προκύψουν κομβικής σημασίας αλλαγές. Είμαστε εδώ, μαζί σας, για να εξασφαλίσουμε την γρήγορη και ομαλή προσαρμογή της Τοπικής Αυτοδιοίκησης στη νέα φάση που εισέρχεται η χώρα μας, ενόψει των προκλήσεων της μεταμνημονιακής εποχής.

Στο μέτρο που μας αναλογεί, οι γέφυρες με την πολιτική, οικονομική και κοινωνική πραγματικότητα των προηγούμενων δεκαετιών, έχουν πλέον γκρεμιστεί. Η αγωνία μας, επιτρέψτε μου την έκφραση, επικεντρώνεται πλέον στο σήμερα και στο αύριο, στην αδήριτη ανάγκη των αλλαγών, στη βελτίωση της καθημερινότητας του απλού κόσμου σε όλα τα επίπεδα και, τελικά, στη δημιουργία των απαραίτητων προϋποθέσεων ώστε να μπορούμε να ζούμε, να εργαζόμαστε και να προκόβουμε στον τόπο μας.

Κυρίες και κύριοι,

Αισθάνομαι την ανάγκη να αναφερθώ στην πρόσφατη τραγωδία της Μάνδρας και της Νέας Περάμου. Τα χρέη της αυθαιρέσις, του στρεβλού σχεδιασμού και της ολιγωρίας δεκαετιών πληρώθηκαν με την απώλεια ανθρώπινων ζώων και την καταστροφή περιουσιών. Έχουμε την υποχρέωση, ο καθένας από το πόστο του, να ανταποκριθούμε στην αξίωση της κοινωνίας για παρεμβάσεις που θα απομακρύνουν αυτές τις τραγωδίες και θα περιορίζουν τις καταστροφικές συνέπειες των ακραίων καιρικών φαινομένων.

Στον τομέα της αντιπλημμυρικής προστασίας έχουν δρομολογηθεί πολλά έργα και σίγουρα θα προωθηθούν πολλά περισσότερα το επόμενο χρονικό διάστημα. Ήδη έχει αποφασιστεί η αύξηση σχετικών πιστώσεων και μέσω του Υπουργείου Εσωτερικών. Το σημαντικό εδώ είναι η ολιστική προσέγγιση, προκειμένου τα απαραίτητα έργα να προχωρήσουν βάσει ενός ολοκληρωμένου σχεδιασμού, διότι πραγματικά, τα ακραία καιρικά φαινόμενα τείνουν να χάσουν τον μοναδικό και σπάνιο χαρακτήρα τους λόγω της κλιματικής αλλαγής κι αυτό αυξάνει την απαιτητικότητα στον τομέα της θωράκισής μας απέναντί τους.

Η απαράδεκτη και χρόνια στρέβλωση που δικαίως καταγγέλλεται από τους πολίτες, είναι γέννημα θρέμμα μιας πολιτικής πραγματικότητας την οποία ο λαός μας έχει αποφασίσει να αφήσει πίσω του. Κι αυτή η Κυβέρνηση είναι αποφασισμένη να τον εισακούσει, κινούμενη ενάντια στα μικρά και μεγάλα συμφέροντα, στη γραφειοκρατία, στην επιβραδυντική πολυνομία, στην περιβαλλοντική αδιαφορία. Αλλά, ερχόμενη και σε σύγκρουση με τις αντιλήψεις που υποστηρίζουν ότι οι προνομιούχοι έχουν δικαίωμα να απολαμβάνουν και οι φτωχότεροι έχουν υποχρέωση να πληρώνουν, πάντοτε αυτοί, τα επώδυνα χρέη.

Κυρίες και κύριοι,

Νομίζω πως όλοι οφείλουμε να κατανοούμε τις συνθήκες μέσα στις οποίες καλούμαστε να λειτουργήσουμε ώστε να μπορέσουμε να είμαστε δημιουργικοί και χρήσιμοι. Με πολύ κόπο και με στερήσεις του λαού μας, με σκληρές διαπραγματεύσεις και με επιμονή στη στήριξη των πιο αδύναμων στρωμάτων της κοινωνίας, κατορθώσαμε να περάσουμε στο στάδιο της καταγραφής των πρώτων θετικών ενδείξεων μεταστροφής της οικονομίας. Είμαστε πιο κοντά από ποτέ στη μετάβαση σε μια νέα φάση, στη διέξοδο από τον ασφυκτικό εναγκαλισμό της επιτροπείας και των μνημονίων.

Παρόλα αυτά, χρειάζεται κι άλλος χρόνος ώστε η βελτίωση της εικόνας των δεικτών να μετατραπεί σε χειροπιαστό θετικό βίωμα, σε μια καλύτερη ζωή για τους πολλούς. Έχουμε, όμως, ήδη αρχίσει να βαδίζουμε σε αυτόν ακριβώς το δρόμο.

Μέσα σε αυτές τις απαιτητικές συνθήκες πραγματοποιείται η συζήτηση για το παρόν και το μέλλον της Τοπικής Αυτοδιοίκησης. Ενώσω η τρίτη αξιολόγηση βρίσκεται σε εξέλιξη, μπορώ να δεσμευτώ απέναντί σας ότι θα εκμεταλλευτούμε κάθε υπαρκτό περιθώριο βελτιώσεων στα ζητήματα που σχετίζονται με την Τοπική Αυτοδιοίκηση.

Φίλες και φίλοι, κυρίες και κύριοι σύνεδροι,

Το προηγούμενο χρονικό διάστημα επέλεξα να κουβεντιάζουμε υπεύθυνα και απέφυγα τις υποσχέσεις για όσα δεν ήμουν σίγουρος ότι είναι δυνατόν να υλοποιηθούν.

Στο πλαίσιο αυτής της πολιτικής αντίληψης, τηρήθηκε η περσινή δέσμευση ότι το 2017 θα ήταν το τελευταίο έτος μείωσης της χρηματοδότησης προς την Τοπική Αυτοδιοίκηση. Από

τη σύγκριση του κρατικού Προϋπολογισμού του 2017 με το Σχέδιο του Προϋπολογισμού του 2018, προκύπτει αύξηση της χρηματοδότησης για την Αυτοδιοίκηση από τους Κεντρικούς Αυτοτελείς Πόρους περίπου κατά 5%.

Η πολιτική των μνημονίων έπληξε ανθρώπους και θεσμούς και είναι γνωστό ότι οδήγησε σε δραματική μείωση της χρηματοδότησης της Τοπικής Αυτοδιοίκησης σε ποσοστό άνω του 60%. Είναι ξεκάθαρο ότι αυτή υπερβολική συμπίεση δεν μπορεί να παγιωθεί, καθώς προκαλεί αλλεπάλληλα υφειακά εμφράγματα και υπονομεύει την συνολική πορεία εξόδου της χώρας από την οικονομική κρίση. Θέλω να πιστεύω ότι η έξοδος από τα μνημόνια θα ανοίξει το δρόμο για μια χρηματοδοτική ισορροπία εντελώς διαφορετική από τη σημερινή. Και τότε, θα μπορέσουμε να επανεξετάσουμε πολλά από τα ζητήματα που σήμερα βρίσκονται σε εκκρεμότητα λόγω του αυστηρού πλαισίου.

Ωστόσο, ακόμη και υπό αυτές τις συνθήκες καταβάλλονται σημαντικές προσπάθειες από το υπουργείο για την στήριξη των Ο.Τ.Α.:

Η χορήγηση έκτακτης οικονομικής ενίσχυσης σε 85 μικρούς νησιωτικούς και ορεινούς δήμους, με 20 εκατ. ευρώ για το 2017, προκειμένου να καλύψουν λειτουργικές δαπάνες ή επενδυτικές δραστηριότητες και έργα, είναι αποτέλεσμα αυτών των προσπαθειών. Η ανάγκη αυτή προέκυψε από την καταγραφή των ειδικότερων προβλημάτων που αντιμετωπίζει αυτό το υποσύνολο δήμων, με τα ιδιαίτερα γεωμορφολογικά και δημογραφικά χαρακτηριστικά τους, τα οποία αυξάνουν τις απαιτήσεις για τη διασφάλιση της ομαλής λειτουργίας τους και την απρόσκοπτη διαχείριση των καθημερινών αναγκών τους.

Επιπρόσθετα, στο πλαίσιο του προγράμματος κάλυψης των Ληξιπρόθεσμων Οφειλών των Ο.Τ.Α. προς τρίτους, προϋπολογισμού 326 εκατ. ευρώ:

- Ικανοποιήθηκαν τα αιτήματα 237 Ο.Τ.Α. και Νομικών τους Προσώπων, με συνολική επιχορήγηση 245 εκατ. ευρώ και με απορρόφηση, μέχρι τώρα, 174,21 εκατ. ευρώ

Στο πλαίσιο του προγράμματος «ΑΚΣΙΑ», για την εξόφληση υποχρεώσεων δήμων που προέρχονται από δικαστικές αποφάσεις και διαταγές πληρωμής που έχουν καταστεί τελεσίδικες, προϋπολογισμού 95 εκατ. ευρώ:

- Ικανοποιήθηκαν 98 αιτήματα συνολικού ύψους 56,89 εκατ. ευρώ, με πληρωμές, μέχρι τώρα, περίπου 29,44 εκατ. ευρώ

Την ίδια χρονική περίοδο ικανοποιήθηκαν εκατοντάδες αιτήματα στο πλαίσιο των ενισχύσεων για την υλοποίηση έργων αποκατάστασης ζημιών από θεομηνίες και αντιμετώπισης κινδύνων λειψυδρίας. Λήφθηκαν:

- 144 αποφάσεις, συνολικού ύψους επιχορήγησης 17,05 εκατ. ευρώ για τις θεομηνίες

- 121 αποφάσεις, συνολικού ύψους επιχορήγησης 16,18 εκατ. ευρώ για τη λειψυδρία

Πολλοί από εσάς γνωρίζετε ότι αυτές οι επιχορηγήσεις τέθηκαν σε νέα βάση. Περιορίσαμε όσο περισσότερο γινόταν τον υποκειμενικό παράγοντα και διευκολύναμε την υποβολή αιτημάτων από τους δήμους. Μια σύγκριση με το παρελθόν είναι αποκαλυπτική. Για παράδειγμα, το 2013 υπογράφηκαν μόνο 48 αποφάσεις ύψους 3,27 εκατ. ευρώ για τις θεομηνίες και μόλις 5 αποφάσεις ύψους 330.000 ευρώ για τη λειψυδρία.

Στη «βεντάλια» των εργαλείων υποστήριξης των Ο.Τ.Α. εντάσσεται βεβαίως και το έργο «Αναδιοργάνωση και διοικητική μεταρρύθμιση της Τ.Α. Α΄ και Β΄ βαθμού. Απλούστευση και προτυποποίηση διαδικασιών λειτουργίας Ο.Τ.Α. Υποδομές Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης». Με προϋπολογισμό 30 εκατ. ευρώ, εκτιμάται ότι μπορεί να αλλάξει ριζικά τον τρόπο λειτουργίας των Δήμων – Περιφερειών. Η πρώτη φάση υλοποιείται από την Ε.Ε.Τ.Α.Α. και αναμένεται να υπογραφεί Προγραμματική Συμφωνία μεταξύ του Υπουργείου Εσωτερικών, της ΚΕΔΕ και της ΕΝΠΕ.

Στις δράσεις που εκτιμούμε ως θεμελιακές αναφορικά με το αναγκαίο εύρος της κοινωνικής προστασίας, εντάσσεται το πρόγραμμα «Εναρμόνιση Οικογενειακής – Επαγγελματικής Ζωής», για τους παιδικούς σταθμούς. Με επιλογή της Κυβέρνησης, τα 12 εκατ. ευρώ που δόθηκαν από εθνικούς πόρους για το σκοπό αυτό το 2014, αυξήθηκαν σε 150 εκατ. ευρώ το 2017 και η προοπτική είναι να προσεγγίσουμε τα 200 εκατ. ευρώ τα επόμενα χρόνια.

Η οικονομική υποστήριξη των δήμων από το Κράτος δεν εξαντλείται φυσικά στα εξειδικευμένα προγράμματα που υλοποιούνται μέσω του Υπουργείου Εσωτερικών. Σε φάση υλοποίησης βρίσκονται χρηματοδοτικά προγράμματα του ΕΣΠΑ που ξεπερνούν τα 3 δισ. ευρώ με βασικότερα τα εξής:

- 1,6 δισ. ευρώ για προσκλήσεις του προγράμματος Υποδομών, Μεταφορών, Περιβάλλοντος
- 460 εκατ. ευρώ για την ολοκληρωμένη διαχείριση αστικών αποβλήτων
- 430 εκατ. ευρώ για την ολοκληρωμένη διαχείριση συλλογής και επεξεργασίας αστικών λυμάτων
- 85 εκατ. ευρώ για βασικές υποδομές ύδρευσης
- 50 εκατ. ευρώ για την αξιοποίηση εμβληματικών κτιρίων δήμων

Σε αυτά πρέπει να προσθέσουμε και τα αντιπλημμυρικά έργα προϋπολογισμού 250 εκατ. ευρώ που έχουν ενταχθεί στο εθνικό σκέλος του Προγράμματος Δημοσίων Επενδύσεων την τελευταία τριετία.

Οι αποφάσεις μας για την Αυτοδιοίκηση θα ήταν πολύ διαφορετικές χωρίς το υφιστάμενο περιοριστικό πλαίσιο. Ας καταγραφεί όμως ότι αυτή η Κυβέρνηση, όπως έχει δηλωθεί επανειλημμένα, δεν υιοθετεί την πατρότητα του προγράμματος δημοσιονομικής προσαρμογής. Αντιθέτως, εκείνες οι πολιτικές δυνάμεις που συνεχίζουν να ορκίζονται στη λιτότητα και θεωρούσαν ότι δεν μπορούσε να γίνει τίποτα για ένα μεγάλο τμήμα του ελληνικού λαού το οποίο βρισκόταν στη πιο δεινή οικονομική θέση, είναι που απαντούν στις επισημάνσεις σας για την υποστελέχωση των Ο.Τ.Α. με εξαγγελίες για επαναφορά της σχέσης 1 προς 5 στις προσλήψεις και αποχωρήσεις δημοσίων υπαλλήλων.

Κυρίες και κύριοι σύνεδροι,

Όσα λέμε τα υποστηρίζουμε με έργα και με συγκεκριμένες ρυθμίσεις, πολλές από τις οποίες συνάντησαν ισχυρές αντιδράσεις εκτός Τοπικής Αυτοδιοίκησης. Τον Δεκέμβριο του 2016 ψηφίστηκαν διατάξεις που κρίθηκαν επιβεβλημένες, ώριμες και επείγουσες:

- Αποκαταστάθηκε η πλήρης ελευθερία των Ο.Τ.Α. για την άσκηση ή μη ένδικων μέσων σε περιπτώσεις εργατικών διαφορών, με την άρση της υποχρεωτικότητας άσκησης έφεσης σε πρωτόδικες αποφάσεις

- Εξασφαλίστηκαν χρηματοδοτήσεις από το Ταμείο Παρακαταθηκών και Δανείων για αναπτυξιακά έργα των δήμων
- Δόθηκε η δυνατότητα αναχρηματοδότησης και αναρρύθμισης δανείων των Ο.Τ.Α. από το Ταμείο Παρακαταθηκών και Δανείων

Ο ν.4483/17 του Υπουργείου Εσωτερικών, το περίφημο «πολυνομοσχέδιο», το οποίο αντιμετωπίστηκε αρνητικά από μια μερίδα της αντιπολίτευσης και ιδιαίτερα θετικά από φορείς και οργανώσεις που σχετίζονται με την Τοπική Αυτοδιοίκηση, αν και για κάποιο λόγο ορισμένοι είχαν βιαστεί να αμφισβητήσουν την πρόθεση του υπουργείου να το προωθήσει, έχει περισσότερα από 130 άρθρα. Ενδεικτικά, σημειώνουμε τις εξής προβλέψεις:

- Αναμορφώθηκε και εκσυγχρονίστηκε το θεσμικό πλαίσιο οργάνωσης και λειτουργίας των Δημοτικών Επιχειρήσεων Ύδρευσης Αποχέτευσης, οι οποίες αναγνωρίζονται και οργανώνονται ως διαχειριστές ενός φυσικού δημόσιου αγαθού, εναρμονίζονται με την ευρωπαϊκή νομοθεσία (με βάση την αρχή ανάκτησης του οικονομικού και περιβαλλοντικού κόστους) και προσαρμόζονται στα σύγχρονα οργανωτικά, οικονομικά και αναπτυξιακά δεδομένα. Η πρόσβαση σε χρηματοδοτικά εργαλεία με όφελος για τον πολίτη, έχει ήδη αποφασιστεί. Πλέον, τα έργα τους χρηματοδοτούνται κατά 100% από 35%, όπως ίσχυε παλαιότερα.
- Δόθηκε η δυνατότητα σε ορεινούς και μικρούς νησιωτικούς δήμους, εφόσον το επιθυμούν και το μπορούν, να διασφαλίσουν δωρεάν σίτιση και κατάλυμα σε ιατρικό/νοσηλευτικό προσωπικό, εκπαιδευτικούς, υπαλλήλους του ΕΚΑΒ, της αστυνομίας, πυροσβεστικής, του λιμενικού. Να επισημάνω ότι πρόκειται για ρύθμιση που μας ζήτησαν οι ίδιοι οι δήμοι, οι οποίοι είχαν τους πόρους, αλλά όχι και τη νομική δυνατότητα να τους αξιοποιήσουν γι' αυτό το σκοπό.
- Δόθηκε η δυνατότητα χορήγησης αντιμισθίας στο σύνολο, πλέον, των αντιδημάρχων και αποζημίωσης για τη συμμετοχή στα δημοτικά συμβούλια μη αστικών δήμων, σε δημοτικούς συμβούλους που διαμένουν σε μεγάλη απόσταση από την έδρα του δήμου τους. Στο ζήτημα αυτό θα επανέλθω.
- Προβλέφθηκε η δυνατότητα ρύθμισης οφειλών προς Ο.Τ.Α. Α' βαθμού με πολύ ευνοϊκούς όρους (μεγάλο αριθμό δόσεων, απαλλαγή από προσαυξήσεις και τόκους), με όφελος και για τους δήμους και για τους πολίτες και για τις επιχειρήσεις.
- Επεκτάθηκε η υποχρέωση παροχής Μέσων Ατομικής Προστασίας και στους συμβασιούχους στην καθαριότητα των Ο.Τ.Α.. Σ' αυτό το σημείο επιτρέψτε μου να επισημάνω ότι θα συνεχίσουμε τις προσπάθειες παρέμβασης εξαντλώντας ό,τι μέσα έχουμε και σας καλώ και είμαι σίγουρος ότι όλοι έχετε την ίδια προσέγγιση, να εντείνετε και τις δικές σας προσπάθειες για την προστασία της υγείας και της ζωής των εργαζομένων στους δήμους.
- Διευρύνθηκε η χορήγηση του επιδόματος επικίνδυνης και ανθυγιεινής εργασίας σε ειδικότητες εργαζομένων των Ο.Τ.Α. που αυτονόητα θα έπρεπε να το λαμβάνουν, όπως εργάτες βιολογικού καθαρισμού, εργάτες συντήρησης αποχετευτικών δικτύων, απολυμαντές, εργάτες αποφρακτικών μηχανημάτων και άλλοι.

· Αποκαταστάθηκε η καταβολή «προσωπικής διαφοράς» σε δημοτικούς αστυνομικούς και άλλες κατηγορίες υπαλλήλων, από τους οποίους είχε περικοπεί μετά την τοποθέτησή τους σε αυτοδίκαιη διαθεσιμότητα

· Τέλος, θεσμοθετήθηκε το «Μητρώο Πολιτών», για την ηλεκτρονική διασύνδεση των βάσεων δεδομένων δημοτολογίων και ληξιαρχείων, με σκοπό την πάταξη της γραφειοκρατίας και την απαλλαγή των πολιτών από την υποχρέωση προσκόμισης των σχετικών πιστοποιητικών. Και αναφέρομαι σε αυτή τη ρύθμιση επειδή πραγματικά θεωρώ ότι η ενεργοποίηση του μητρώου συνιστά ένα σημαντικό εκσυγχρονιστικό βήμα στη λειτουργία της Δημόσιας Διοίκησης. Είναι ένα απαιτητικό εγχείρημα και εργαζόμαστε εντατικά για να το ενεργοποιήσουμε.

Στο σημείο αυτό θα ήθελα να κάνω μια μικρή μόνο νύξη και στην υπογραφή της Συλλογικής Σύμβασης Εργασίας με τους εργαζόμενους στους δήμους, μια διαδικασία η οποία θα ενισχυθεί το αμέσως επόμενο χρονικό διάστημα. Δίνουμε έμφαση στον παράγοντα της εργασίας, αποδίδουμε στους εργαζόμενους των Ο.Τ.Α. το μεγάλο μερίδιο ευθύνης και την αντίστοιχη αναγνώριση που πιστεύουμε ότι τους αναλογεί, ως προς το συνολικό έργο που πραγματοποιείται στην Τοπική Αυτοδιοίκηση υπέρ των πολιτών.

Θα ήταν παράλειψη να μην αναφερθώ σε μια πολύ μεγάλη κατηγορία εργαζομένων, οι οποίοι απασχολούνται με συμβάσεις σε προγράμματα όπως το «Βοήθεια στο Σπίτι» και σε άλλες, παρόμοιες δομές που λειτουργούν στα πλαίσια των δήμων. Επαναλαμβάνω ότι στόχος μας παραμένει να αποκατασταθεί η πραγματική σχέση εργασίας αυτών των ανθρώπων με τήρηση και του Συντάγματος και της Ευρωπαϊκής νομοθεσίας. Εργαζόμαστε προς αυτή την κατεύθυνση και νομίζω ότι και οι ίδιοι οι εργαζόμενοι αντιλαμβάνονται ότι οι προσπάθειές μας έχουν ως στόχο μια δίκαιη και νομικά ισχυρή επίλυση του θέματος.

Επανερχόμενος στα γενικότερα μέσα που έχουμε προβλέψει για την υποστήριξη των δήμων, θυμίζω μερικά από αυτά, όπως είναι: Η συνδρομή της Ε.Ε.Τ.Α.Α. και της ΜΟΔ για την εκπόνηση μελετών των δήμων. Η χρηματοδότηση των δήμων για την ενεργειακή αναβάθμιση των δημοτικών δικτύων οδοφωτισμού. Η θεσμοθέτηση ειδικού πλαισίου για τη σύναψη προγραμματικών συμβάσεων μεταξύ Ο.Τ.Α. και δημοσίων δομών Υγείας για την εκτέλεση έργων, μελετών και προμηθειών.

Κυρίες και κύριοι,

Τις προηγούμενες ημέρες εγκρίθηκαν 8.845 θέσεις μόνιμου προσωπικού στους δήμους και τους Συνδέσμους τους, καθώς και στα Νομικά Πρόσωπα Δημοσίου και Ιδιωτικού Δικαίου που διατηρούν. Αφορούν προσωπικό σε ανταποδοτικές υπηρεσίες, όπως ο τομέας της καθαριότητας και οι ΔΕΥΑ, ο αριθμός του οποίου διαμορφώθηκε με βάση τα δικά σας αιτήματα. Πρόκειται για μια εξαιρετικά θετική εξέλιξη, η οποία θα επισφραγιστεί με τη διενέργεια διαγωνισμού από το ΑΣΕΠ. Η Κυβέρνηση κατόρθωσε και έκοψε το γόρδιο δεσμό της πολιτικής ομηρείας χιλιάδων συμβασιούχων, οι οποίοι, επιπροσθέτως βρέθηκαν σε μια επισφαλή θέση μετά τις τελευταίες νομικές εξελίξεις στην υπόθεσή τους. Θέσαμε επιτακτικά το ζήτημα της κάλυψης των κενών οργανικών θέσεων των δήμων με μόνιμο προσωπικό. Αναδείξαμε το γεγονός της εξαίρεσής τους από τον γενικότερο κανόνα προσλήψεων – αποχωρήσεων, ακριβώς λόγω του ανταποδοτικού χαρακτήρα της εργασίας και τη μη επιβάρυνση του κρατικού Προϋπολογισμού.

Στην προσπάθειά μας αυτή συναντήσαμε περισσότερες, ίσως, αντιδράσεις από το εσωτερικό της χώρας. Βρεθήκαμε αντιμέτωποι με συμφέροντα που έβλεπαν τους δήμους

ως μια νέα προσοδοφόρα αγορά στον τομέα της αποκομιδής των απορριμμάτων. Συγκρουστήκαμε με αυτή την λογική, ερχόμενοι σε πλήρη αντίθεση με την νεοφιλελεύθερη οπτική, η οποία επιζητά ακριβώς το αντίθετο. Οι δήμοι που έχουν το απαραίτητο προσωπικό καθαριότητας μπορούν να ανταποκριθούν με επάρκεια στο έργο αυτό, που τοποθετείται στον πυρήνα των υποχρεώσεών τους προς τους δημότες τους. Κι εμείς τους δώσαμε τη δυνατότητα, προτρέποντας και σε μεταβολές των οργανισμών, να θωρακιστούν πλήρως απέναντι στα κάθε λογής συμφέροντα και να επιτελέσουν το έργο τους από καλύτερη θέση, με ίδια μέσα.

Η έλλειψη προσωπικού απασχολεί τους περισσότερους δήμους. Φέτος καταβάλλαμε μια πολύ στοχευμένη προσπάθεια για περίπου 100 προσλήψεις ειδικού επιστημονικού προσωπικού με έμφαση στους μικρούς νησιωτικούς και ορεινούς δήμους, για την υλοποίηση του αναπτυξιακού στρατηγικού σχεδιασμού τους. Παράλληλα, προσπαθούμε να ενισχύσουμε περαιτέρω τις υποστηρικτικές δομές για την εκπόνηση μελετών και την ωρίμανση έργων.

Αντιλαμβάνομαι ότι και σε αυτή την περίπτωση μπορεί να υπάρξει ισχυρός αντίλογος για το εάν είναι αρκετές οι οικονομικές ενισχύσεις και αν αρκούν οι προσλήψεις. Θα σας πω ευθέως, όπως εξάλλου έχω κάνει και στις κατ' ιδίαν συναντήσεις μας ότι πραγματικά οι ανάγκες είναι πολύ μεγαλύτερες.

Ο δικός μας αντίλογος είναι ότι κάνουμε το καλύτερο που μπορούμε υπό τις δεδομένες συνθήκες και επιμένουμε να δοκιμάζουμε διαρκώς τα όρια των δυνατοτήτων μας. Η τακτική αυτή ίσως δεν ανέτρεψε ριζικά την κατάσταση, επέφερε όμως μια σειρά από θετικές αλλαγές που «έπιασαν τόπο» σε πολλούς δήμους και αποτελεί μια καλή βάση για τη μεταξύ μας συνεργασία. Είναι χαρακτηριστικό το παράδειγμα της πρωτοβουλίας μας για αλλαγές στο πλαίσιο σύναψης δημόσιων συμβάσεων, τον ν.4412, σε συνεργασία με το αρμόδιο Υπουργείο Υποδομών και Μεταφορών, η οποία προέκυψε και πάλι από τις δικές σας παρατηρήσεις, προκειμένου να επιταχύνουμε τις δημοπρατήσεις έργων για τα οποία μάλιστα υπάρχουν και οι απαραίτητες πιστώσεις.

Μία από τις πιο κομβικές θεσμικές παρεμβάσεις του Υπουργείου Εσωτερικών τους τελευταίους μήνες, σε συνεργασία με τον συναρμόδιο Υπουργείο Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Κοινωνικής Αλληλεγγύης, ήταν η προώθηση του Προεδρικού Διατάγματος για τους Δημοτικούς Βρεφονηπιακούς Σταθμούς, με το οποίο, ύστερα από πάρα πολλά χρόνια αδράνειας, τέθηκαν επιτέλους οι προϋποθέσεις αδειοδότησης σύμφωνα με συγκεκριμένες τεχνικές προδιαγραφές και όρους καταλληλότητας. Το Π.Δ. ορίζει τρεις μεταβατικές περιόδους για την πλήρη συμμόρφωσή τους, με χρονικούς σταθμούς το 2018, το 2019 και, τελικά, το 2022 προκειμένου να πραγματοποιηθούν οι κατάλληλες κτιριακές προσαρμογές.

Εύλογα είχε τεθεί το ζήτημα της χρηματοδότησης για τη συμμόρφωση των δήμων με τις νέες προδιαγραφές. Για τον σκοπό αυτό εξασφαλίσαμε σε βάθος πενταετίας από το Πρόγραμμα Δημοσίων Επενδύσεων, 95 εκατ. ευρώ. Πιστεύω ότι η συγκεκριμένη επιχορήγηση θα συμβάλει καθοριστικά ώστε οι δήμοι να ανταποκριθούν στα όσα ορίζει το νέο πλαίσιο.

Η παρέμβασή μας συμπληρώθηκε αυτές τις μέρες από την υπογραφή της Κοινής Υπουργικής Απόφασης για τον νέο κανονισμό λειτουργίας των δημοτικών σταθμών, ο οποίος περιέχει ουσιαστικές βελτιώσεις σε σχέση με τον ισχύοντα του 2002.

Κυρίες και κύριοι

Το 2018 επιδιώκουμε να διευρύνουμε την υποστηρικτική μας δράση προς τους δήμους.

Την περασμένη Δευτέρα, τα υπουργεία Εσωτερικών και Οικονομίας και Ανάπτυξης, παρουσιάσαμε τα βασικά χαρακτηριστικά δύο νέων χρηματοδοτικών εργαλείων που για πρώτη φορά δίνουν στους δήμους μια πολύ μεγάλη δυνατότητα παρέμβασης σε βασικούς τομείς.

Το πρώτο εργαλείο προβλέπει την χορήγηση επενδυτικών δανείων σε Ο.Τ.Α. και Δημοτικές Επιχειρήσεις Ύδρευσης και Αποχέτευσης για:

· Ύδρευση, Αποχέτευση, Αγροτική Οδοποιία, Αποκατάσταση ΧΑΔΑ, Αντιπλημμυρικά έργα

Το πρόγραμμα θα καλυφθεί από το Πρόγραμμα Δημοσίων Επενδύσεων και την Ευρωπαϊκή Τράπεζα Επενδύσεων, με αρχική πρόβλεψη 500 εκατ. ευρώ και δυνατότητα επέκτασης στα 2 δισ. ευρώ σε βάθος πενταετίας, ανάλογα με την ανταπόκριση των Ο.Τ.Α.. Μια ιδιαίτερα σημαντική παράμετρος είναι ότι για την χορήγηση των δανείων δεν θα λαμβάνονται υπόψη οι υφιστάμενοι περιορισμοί δανειοδότησης των δήμων, κάτι που απορρέει από το γεγονός ότι η αποπληρωμή τους θα καλύπτεται εξολοκλήρου από το Πρόγραμμα Δημοσίων Επενδύσεων. Τα αιτήματα θα υποβάλλονται στο Υπουργείο Εσωτερικών και οι λεπτομέρειες θα συγκεκριμενοποιηθούν μετά την ψήφιση της σχετικής διάταξης.

Το δεύτερο πρόγραμμα αφορά:

Στοχευμένη χρηματοδότηση των δήμων για προμήθεια Μηχανημάτων Έργου. Επιχορήγηση των δήμων σε συνέργεια με το Πράσινο Ταμείο για παιδικές χαρές. Χρηματοδότηση για την ανέγερση Δημοτικών Κτηρίων.

Στο πρόγραμμα θα εντάσσονται έργα, προμήθειες, υπηρεσίες και μελέτες των δήμων. Οι πόροι του θα προέρχονται από τον Προϋπολογισμό Δημοσίων Επενδύσεων του Υπουργείου Εσωτερικών και άλλες πηγές.

Είμαι σίγουρος ότι αντιλαμβάνεστε όλοι τη μεγάλη σημασία αυτών των παρεμβάσεων. Για άλλη μία φορά θα επαναλάβω ότι η προσπάθειά μας για κάλυψη των αναγκών των δήμων είναι διαρκής. Στο πλαίσιο αυτό, προωθείται η επέκταση της ρύθμισης βάσει της οποίας επιχορηγούνται 82 ορεινοί δήμοι που έχουν προβλήματα στελέχωσης και πόρων, ως προς το κόστος μελετών και υπηρεσιών ωρίμανσης έργων τους. Το πρόγραμμα, που υλοποιείται από το Ταμείο Παρακαταθηκών και Δανείων, θα επεκταθεί και για Δήμους με συναφή χαρακτηριστικά, αλλά και για όσους κηρύχθηκαν σε κατάσταση έκτακτης ανάγκης πολιτικής προστασίας λόγω εκδήλωσης καταστροφικών φαινομένων, ήτοι σεισμών και πλημμυρών με σκοπό την αποκατάσταση των ζημιών που προκλήθηκαν σε υποδομές και εγκαταστάσεις αρμοδιότητάς τους.

Τέλος, θα είναι παράλειψη εάν δεν αναφέρω ότι σκοπεύουμε να επαναλάβουμε και το 2018 την έκτακτη ενίσχυση που δώσαμε φέτος στους μικρούς νησιωτικούς και ορεινούς δήμους, το ύψος της οποίας αναμένεται να επαναπροσδιοριστεί στα 20 εκατ. ευρώ.

Κυρίες και κύριοι

Από το 2016, το Υπουργείο Εσωτερικών και οι φορείς που εκπροσωπούν την Αυτοδιοίκηση είμαστε συμμετοχοί σε μια πολύμορφη διαδικασία διαλόγου για την αναθεώρηση του θεσμικού πλαισίου της Τοπικής Αυτοδιοίκησης. Επιδιώκουμε τολμηρές τομές, οι οποίες θα

αποτελέσουν το πρώτο βήμα μιας εντελώς νέας προσέγγισης στις σχέσεις των πολιτών με την Αυτοδιοίκηση, αλλά και στην αλληλεπίδραση των δύο βαθμών μεταξύ τους και με το Κράτος. Χρειάζονται ισχυροί δήμοι, χρειάζονται νέες συμμετοχικές δομές, έχουμε ανάγκη από τον αναπροσδιορισμό σημαντικών αρμοδιοτήτων, απαιτούνται νέες διαδικασίες επίβλεψης, οικονομικής διαχείρισης και διοίκησης. Η εμπάθυνση της δημοκρατίας σε ολόκληρο το οικοδόμημα μπορεί να ισχυροποιήσει και τον ρόλο των δήμων και τον ρόλο των πολιτών.

Η συζήτηση αναφορικά με τη δομή της Τοπικής Αυτοδιοίκησης περιλαμβάνει πολλά ακόμη ζητήματα, όπως, για παράδειγμα το πολύ σοβαρό θέμα της Μητροπολιτικής διακυβέρνησης, γύρω από το οποίο έχει, επίσης, αναπτυχθεί ένας γόνιμος διάλογος. Δεσμεύομαι ότι θα έχουμε πολλές ευκαιρίες να μιλήσουμε για όλα τα θέματα.

Ωστόσο, καμία αλλαγή δεν μπορεί να επιβληθεί ερήμην των πραγματικών δεδομένων. Δεν έχουμε το περιθώριο να δημιουργήσουμε αγεφύρωτα χάσματα ανάμεσα στον ορισμό και την υλοποίηση. Γι' αυτό εξάλλου, έχω μιλήσει για μια διαδικασία που δεν σταματά εδώ, αλλά θα συνεχιστεί και σε επόμενη φάση, σε αντιστοιχία με τη συνολική πορεία της χώρας προς μια θετική οικονομική και αναπτυξιακή κατεύθυνση.

Εργαζόμαστε προκειμένου το συντομότερο να έχουμε μια ολοκληρωμένη νομοτεχνική μορφή των αλλαγών, αλλά θα ήθελα – κι εσείς το ίδιο φαντάζομαι - να παρουσιάσω από αυτό το βήμα ορισμένες πλευρές τους:

- Οργανώνεται και θεσμοθετείται διαδικασία αναπροσδιορισμού της κατανομής αρμοδιοτήτων μεταξύ ΟΤΑ Α' Βαθμού – ΟΤΑ Β' Βαθμού – Κράτους, κατά τρόπο που δεν θα συνιστά μια αλληλομετάθεση, απλά, των υπαρκτών σήμερα, αλληλοκαλυπτόμενων και κατακερματισμένων αρμοδιοτήτων, αλλά θα θέτει τους όρους ανάθεσης πλήρων και «καθαρών» τομέων δημόσιας πολιτικής στο προσήκον επίπεδο διοίκησης. Λόγω του όγκου, της σημασίας και της έκτασης της διαδικασίας αυτής, ο σχετικός τομέας της μεταρρύθμισης δεν θα εξαντληθεί στο επερχόμενο νομοσχέδιο, που θα ενσωματώνει το πρώτο μεγάλο βήμα της μεταρρύθμισης του θεσμικού πλαισίου της Τ.Α. Στο νομοσχέδιο αυτό θα περιλαμβάνονται, ωστόσο, συγκεκριμένοι τομείς αρμοδιοτήτων και κυρίως θα τίθενται οι βάσεις για την ολοκλήρωση του αναπροσδιορισμού των αρμοδιοτήτων, με τρόπο θεσμικά οργανωμένο, μεθοδικό και αποτελεσματικό. Στο πλαίσιο αυτό θα προβλέπεται η ίδρυση ενός διαρκούς οργάνου ελέγχου της διαδικασίας αναπροσδιορισμού των αρμοδιοτήτων (με τη συμμετοχή εκπροσώπων των θεσμικών οργάνων της Τ.Α. και των συναρμόδιων υπουργείων), που θα διασφαλίζει ότι οποιαδήποτε σχετική αλλαγή δεν θα γίνεται με τρόπο πρόχειρο και αποσπασματικό, αλλά ύστερα από ενδελεχή νομοτεχνική και ουσιαστική επεξεργασία, που θα διασφαλίζει ταυτόχρονα ότι, κάθε μεταφορά αρμοδιότητας, θα συνοδεύεται από τη διασφάλιση των απαιτούμενων πόρων, ανθρώπινων και οικονομικών.

- Ήδη με την επερχόμενη μεταρρύθμιση αντιμετωπίζεται το δύσκολο ζήτημα της τεχνικής, διοικητικής και διαχειριστικής ανεπάρκειας των Τεχνικών Υπηρεσιών πολλών από τους Δήμους της χώρας, που αποτελεί παράγοντα αδυναμίας υλοποίησης βασικών και αναγκαίων έργων. Πέρα από συγκεκριμένες αλλαγές στο ν.4412/2016 που έχουν ήδη προωθηθεί σε συνεργασία με το Υπουργείο Υποδομών, Μεταφορών και Δικτύων, προωθείται η συγκρότηση Διαδημοτικών Συνδέσμων, ανά νομό, που θα «συνενώνουν» τις τεχνικές υπηρεσίες των επιμέρους Δήμων που σήμερα δεν έχουν την αναγκαία επάρκεια και θα συνδιαμορφώνουν έναν φορέα ικανό να ανταποκριθεί αποτελεσματικά στις ανάγκες τεχνικών έργων όλων των επιμέρους Δήμων. Παράλληλα, προωθείται η δημιουργία μιας

«τεχνικής ομπρέλας» πανελλαδικής εμβέλειας, υπό την ευθύνη της ΜΟΔ, που θα μπορεί να εξυπηρετεί κάθε Δήμο ή σύνδεσμο της χώρας που έχει σχετική ανάγκη. Τέλος, ύστερα και από τις σοβαρές αλλαγές που επέφερε στις αρμοδιότητες που σχετίζονται με τις ΥΔΟΜ το πρόσφατο ν/σ του ΥΠΕΝ, ελαφρύνονται σημαντικά οι αρμοδιότητες των ΥΔΟΜ (ουσιαστικά περιορίζονται μόνο στην έκδοση οικοδομικών αδειών και στην κατάρτιση των Τοπικών Χωροταξικών Σχεδίων) και δίνεται έτσι η δυνατότητα συγκρότησης αυτοτελούς ΥΔΟΜ στη συντριπτική πλειονότητα των Δήμων που σήμερα δεν διαθέτουν, ενώ όπου εξακολουθεί να μην υπάρχει η σχετική δυνατότητα, η τυχόν αναγκαία διοικητική υποστήριξη, θα περιβληθεί με οικονομικές και διοικητικές εγγυήσεις που δεν θα επιτρέπουν τη συνέχιση της υπέρμετρης επιβάρυνσης των Δήμων που σήμερα παρέχουν την υποστήριξή τους.

· Αλλάζουμε την κατηγοριοποίηση των Οργανισμών Τοπικής Αυτοδιοίκησης, με σκοπό να αμβλυθούν οι μεταξύ τους ανισότητες και η χρηματοδότηση από τους ΚΑΠ να λαμβάνει υπόψη της τα ιδιαίτερα γεωμορφολογικά και άλλα χαρακτηριστικά τους, να μη περιορίζεται κυρίως στο πληθυσμιακό κριτήριο.

· Αναφορικά με τις Αποκεντρωμένες Διοικήσεις: Αναδομείται εκ βάθρων το πλαίσιο ελέγχου της νομιμότητας των αποφάσεων της Τ.Α., με την απόσπαση της σχετικής αρμοδιότητας από τις Αποκεντρωμένες Διοικήσεις και την ανάθεσή της σε έναν νέο φορέα, τον «Ελεγκτή Νομιμότητας», υπό την εποπτεία και την Ευθύνη του Υπουργείου Εσωτερικών, σε αποσυγκεντρωμένη κλίμακα, στελεχωμένου με εξειδικευμένους νομικούς. Αξιοποιούνται τα εργαλεία ανάλυσης κινδύνου (risk analysis) και αναπροσδιορίζεται το είδος των αποφάσεων που θα υποβάλλονται σε υποχρεωτικό έλεγχο νομιμότητας. Περαιτέρω, σχεδιάζεται και προωθείται σταδιακά η υποκατάσταση των σημερινών Αποκεντρωμένων Διοικήσεων από περιφερειακές, κατά τόπους, υπηρεσίες των αντίστοιχων υπουργείων, ώστε να υπάρχει ενιαία και ομοιόμορφη άσκηση των σχετικών αρμοδιοτήτων. Στο σημείο αυτό θα πρέπει να ξεκαθαριστούν τα εξής: 1) Οποιαδήποτε αλλαγή του πλαισίου λειτουργίας και αρμοδιοτήτων των Αποκεντρωμένων Διοικήσεων δεν θα επηρεάσει έστω και κατ' ελάχιστο τα δικαιώματα και τους όρους εργασίας του προσωπικού τους και 2) Η οργάνωση των περιφερειακών υπηρεσιών των αντίστοιχων υπουργείων είναι μια διαδικασία που προϋποθέτει την τροποποίηση των οργανισμών τους και έναν λεπτομερή διοικητικό σχεδιασμό, που θα απαιτήσει κάποιο εύλογο χρονικό διάστημα. Δεν θα αφηνιδιαστεί λοιπόν κανείς, η όποια δε σχετική αλλαγή θα συντελεστεί αφού διασφαλιστεί η συνέχεια και η αποτελεσματικότητα του νέου διοικητικού - οργανωτικού σχήματος.

Στο επίπεδο της διάρθρωσης των Δήμων και της ενδοδημοτικής αποκέντρωσης:

· Οι Δημοτικές Ενότητες (προ-Καλλικρατικοί Δήμοι & Κοινότητες) διατηρούνται μόνο ως εκλογικές περιφέρειες, για να διασφαλιστεί η εκπροσώπηση όλων των προ-Καλλικρατικών Δήμων στα Δημοτικά Συμβούλια.

· Ο θεσμός των Δημοτικών και Τοπικών Κοινοτήτων (προ-Καποδιστριακοί Δήμοι & Κοινότητες) διατηρείται. Το καθεστώς τους ενοποιείται και απλοποιείται, ώστε πλέον να αντιμετωπίζονται – με εξαίρεση τις πολύ μικρές κοινότητες – ενιαία ως Κοινότητες.

· Οι αρμοδιότητές τους αυξάνονται, συνοδευόμενες και από τμήμα του εκάστοτε δημοτικού προϋπολογισμού που θα επιφυλάσσεται υπέρ των Κοινοτήτων, το οποίο θα διαχειρίζονται σύμφωνα με τους κανόνες του συμμετοχικού προϋπολογισμού.

· Δίνεται η δυνατότητα δημιουργίας νέων Κοινοτήτων όπου προκύπτει ανάγκη, ακόμα και σε Δήμους που δεν προήλθαν από διαδοχικές συνενώσεις, με βάση αποφάσεις των οικείων Δημοτικών Συμβουλίων, ιδίως στα αστικά κέντρα (γειτονιές).

Κυρίες και κύριοι,

Το ζήτημα της αλλαγής του εκλογικού συστήματος ίσως είναι ένα από τα πιο ξεκάθαρα ζητήματα των επερχόμενων αλλαγών, με την έννοια ότι από πολύ νωρίς η Κυβέρνηση αποσαφήνισε τη θέση της. Η απλή αναλογική θα θεσπιστεί. Πάνω σε αυτή τη βάση, γίνεται ήδη μια συζήτηση για τις δικλίδες ασφαλείας που θα επιτρέψουν την ομαλή μετάβαση από το ένα σύστημα στο άλλο. Εξετάζονται επιλογές όπως η αξιοποίηση της λευκής ψήφου με τρόπο που να διευκολύνει δημιουργικά στην επίλυση ενός επίμαχου θέματος, όπως η έγκριση ενός Προϋπολογισμού, ή ενός Τεχνικού Προγράμματος. Ακόμη, η κατάτμηση των προτεινόμενων αποφάσεων, ώστε η διαφωνία σε ένα θέμα να μη συνεπάγεται την ολοκληρωτική απόρριψή τους, εφόσον δεν υπάρχουν άλλα σημεία τριβής.

Εάν υπάρχουν σκέψεις που μπορούν να εμπλουτίσουν αυτόν τον προβληματισμό, είμαστε πρόθυμοι να τις ακούσουμε.

Θέλω να τονίσω ότι η ταύτιση της αναθεώρησης του θεσμικού πλαισίου της Τοπικής Αυτοδιοίκησης με την απλή αναλογική, αδικεί τις προσπάθειες όλων μας. Στο ερώτημα εάν η απλή αναλογική θα λύσει τα προβλήματα της Αυτοδιοίκησης, η απάντηση είναι ότι η επίλυση των προβλημάτων δεν εξαρτάται από μία και μόνη παρέμβαση, όσο σημαντική κι αν είναι αυτή. Στο ερώτημα, όμως, εάν η Αυτοδιοίκηση έχει ανάγκη την απλή αναλογική, απαντούμε απερίφραστα ναι.

Την έχει ανάγκη για πολλούς λόγους που σχετίζονται με την λαϊκή συμμετοχή και τη συνοχή των τοπικών κοινωνιών.

Την έχει ανάγκη επειδή η θεμελιώδης αρχή της δημοκρατίας υπηρετείται από την απλή αναλογική στον μέγιστο βαθμό κι αυτό, τελικά, συνιστά ένα ισχυρό θεσμικό «τείχος προστασίας» που δεν εξαρτάται από την ικανότητα ή μη των προσώπων, αλλά από τις ανάγκες, την κρίση και τις επιλογές των πολιτών.

Την χρειάζεται επειδή η αυτοτέλεια των δήμων δεν μπορεί να υποστηριχθεί επαρκώς στη βάση της διακυβέρνησης με τις ψήφους των άλλων. Επειδή πρέπει, επιτέλους, οι έδρες να κατανέμονται στη βάση της πραγματικής εκλογικής δύναμης και όχι ένα παραμορφωτικό σύστημα να τις υφαρπάζει στο όνομα της ισχυρής διακυβέρνησης, η οποία ακόμη και σήμερα δεν είναι εγγυημένη.

Είναι ευρέως αποδεκτό ότι για τα περισσότερα τοπικά ζητήματα οι λύσεις είναι προφανείς και συγκεντρώνουν ευρύτερες συναινέσεις. Θεωρώ ότι η απλή αναλογική μπορεί να λειτουργήσει αναζωογονητικά φέρνοντας νέες δυνάμεις στο προσκήνιο. Να ενδυναμώσει την κουλτούρα των συνεργασιών και να επιτρέψει τη διακίνηση περισσότερων ιδεών ως προς τη διαχείριση των τοπικών ζητημάτων.

Στη βάση όλων αυτών:

· Καθιερώνεται ως εκλογικό σύστημα και για τους δύο βαθμούς Τοπικής Αυτοδιοίκησης η απλή αναλογική για το σύνολο των εδρών των οικείων Συμβουλίων.

· Η διεξαγωγή των αυτοδιοικητικών εκλογών αποσυνδέεται από το χρόνο διεξαγωγής των ευρωεκλογών.

- Κατηγορίες κλυμάτων εκλογιμότητας – όπως η γενική απαγόρευση να θέσουν υποψηφιότητα όλοι όσοι έχουν οποιαδήποτε σχέση εργασίας με το Δημόσιο, ακόμα και ορισμένου χρόνου (λ.χ. δίμηνη, πεντάμηνη κ.λπ. σύμβαση εργασίας) – οι οποίες περιορίζουν υπέρμετρα σε σύγκριση με τον επιδιωκόμενο σκοπό το δημοκρατικό δικαίωμα συμμετοχής στα τοπικά δημόσια πράγματα, εξορθολογίζονται.

- Διευκολύνεται η συμμετοχή μικρών παρατάξεων, ομάδων πολιτών και τοπικών κινημάτων, καθώς η ανάδειξη των οργάνων των Κοινοτήτων (Συμβούλια) αποσυνδέεται από την ανάδειξη του κεντρικού Δημοτικού Συμβουλίου, με την έννοια ότι ένας συνδυασμός μπορεί να κατέλθει και αυτοτελώς σε μία μόνο Κοινότητα και, αντίστροφα, ένας συνδυασμός υποψηφίων για το κεντρικό Δημοτικό Συμβούλιο δεν απαιτείται να καταρτίζει ψηφοδέλτιο και για τις Κοινότητες.

- Εισάγεται η εκλογή με ενιαίο (όχι δηλαδή παραταξιακό) ψηφοδέλτιο των μονομελών οργάνων-εκπροσώπων των πολύ μικρών Κοινοτήτων.

Αλλαγές σε επίπεδο Διοίκησης

- Η συγκρότηση όλων των συλλογικών οργάνων των Δήμων και των Περιφερειών αντιστοιχίζεται στην αναλογική συγκρότηση των οικείων Συμβουλίων. Όπως είναι λογικό, το σύστημα της απλής αναλογικής, ως βασικός μηχανισμός εκδημοκρατισμού, διαχέεται στο σύνολο της οργάνωσης και λειτουργίας των ΟΤΑ.

- Σημαντικό μέρος των αρμοδιοτήτων της Επιτροπής Ποιότητας Ζωής και, δευτερευόντως, της Οικονομικής Επιτροπής, στο βαθμό που μπορεί να ασκηθεί αποτελεσματικά σε χαμηλότερο επίπεδο, μεταβιβάζεται στις Κοινότητες.

- Ενισχύονται και θεσμοποιούνται οι διαδικασίες προκαταρκτικής διαβούλευσης, πριν την εισαγωγή και ψήφιση σημαντικών θεμάτων στο Δημοτικό Συμβούλιο, προκειμένου να διευκολυνθεί η διαμόρφωση συναινέσεων.

Θεσμοί Κοινωνικής Συμμετοχής και Ελέγχου

- Θεσμοθετείται η διενέργεια τοπικών δημοψηφισμάτων, όχι μόνο μετά από πρωτοβουλία των οργάνων του Δήμου, αλλά και κατόπιν λαϊκής πρωτοβουλίας.

- Ο θεσμός του δημοψηφίσματος επεκτείνεται και σε επίπεδο Δημοτικής Ενότητας, ενώ ταυτόχρονα διευρύνονται οι περιπτώσεις κατά τις οποίες μπορεί να διεξαχθεί έγκυρα τοπικό δημοψήφισμα, ακόμα και για θέματα που δεν ανάγονται στη με τη στενή έννοια αρμοδιότητα των ΟΤΑ, ώστε να είναι δυνατή η διεξαγωγή (συμβουλευτικού υποχρεωτικά στην περίπτωση αυτή) δημοψηφίσματος για κάθε θέμα τοπικού ενδιαφέροντος. Για ειδικότερα δε, ζητήματα προβλέπεται απλοποίηση της διαδικασίας διενέργειας τοπικών δημοψηφισμάτων, με ταυτόχρονη αποσύνδεση του θεσμού από τη βούληση της κεντρικής εξουσίας και ενδυνάμωση του κοινωνικού ελέγχου. Υπενθυμίζεται η περίπτωση του δημοψηφίσματος που έγινε – άτυπα, ωστόσο – για την ΕΥΑΘ από Δήμους της Κεντρικής Μακεδονίας, το οποίο κατέδειξε ότι η Αυτοδιοίκηση πρέπει να έχει τη δυνατότητα να απευθύνεται στην τοπική κοινωνία και να ζητά με θεσμικό τρόπο τη γνώμη της, ακόμα και για μείζονος τοπικής σπουδαιότητας θέματα που δεν άπτονται των αρμοδιοτήτων του Δήμου ή της Περιφέρειας με τη στενή έννοια

Κυρίες και κύριοι.

Μίλησα νωρίτερα για τη διάταξη σχετικά με τις αντιμισθίες και τις αποζημιώσεις των αιρετών. Η ρύθμιση αυτή είναι ενδεικτική για την οπτική της Κυβέρνησης σχετικά με την ενίσχυση της καταστατικής θέσης των αιρετών της Τοπικής Αυτοδιοίκησης. Αντιλαμβάνομαι πλήρως τις δυσκολίες και τα αδιέξοδα που αντιμετωπίζετε, τον παραλογισμό που βιώνετε σε πολλές περιπτώσεις όταν καλείστε να δώσετε λύσεις, αλλά και τις πιέσεις που δέχεστε αρκετοί από εσάς σε προσωπικό επίπεδο από τις απαιτήσεις άσκησης των καθηκόντων σας. Αναγνωρίζουμε το πρόβλημα και θα το δούμε στον κατάλληλο χρόνο.

Κυρίες και κύριοι,

Η Τοπική Αυτοδιοίκηση έχει να επιτελέσει έναν ιδιαίτερο ρόλο στην αναπτυξιακή προσπάθεια της χώρας και οφείλει να τον επιτελέσει παρά τις δυσκολίες που αντιμετωπίζει. Θεωρώ ότι μοιραζόμαστε τις ανησυχίες και τις ελπίδες, εργαζόμαστε για ένα καλύτερο αύριο και μας ενώνουν περισσότερα απ' όσα μας χωρίζουν. Προσωπικά, ποτέ δεν υποσχέθηκα σε κανέναν κάτι που δεν μπορούσα να κάνω.

Έχοντας εμπιστοσύνη στην εμπειρία, τις γνώσεις και τις ικανότητες όλων μας, είμαι αισιόδοξος ότι θα μπορέσουμε να υπερβούμε αυτή τη μακρόχρονη, δύσκολη περίοδο και να μπούμε δυναμικά στη διαδικασία ανάταξης της οικονομίας και του τόπου μας.

Σας ευχαριστώ».